

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at indføre en almindelig adgang til parrådgivning, inden der meddeles separation eller skilsmisse, og at fastsætte en forbrugerbetaling på 500 kr. pr. rådgivningsforløb.

2. De hidtidige regler om mægling og parrådgivning

Ved lov nr. 209 af 5. april 1989 om ændring af ægteskabsloven, jf. Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 1101-46, og Tillæg B, sp. 987-1014, blev de hidtidige regler om obligatorisk mægling ved præst eller statsamt som en forudsætning for separation og skilsmisse ophævet.

Reglerne blev afløst af en bestemmelse i ægteskabslovens § 43, stk. 1, hvorefter der efter begge ægtefællers ønske kan ske mægling ved præsten. Samtidig blev der i ægteskabslovens § 43, stk. 2, indsat en bestemmelse, der bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om frivillig rådgivning af ægtefæller, inden der meddeles separation eller skilsmisse.

Formålet med bestemmelsen i § 43, stk. 2, var ifølge bemærkningerne til lovforslaget at vurdere, om mæglingsinstituttet bør erstattes af en ordning med frivillig professionel parrådgivning. I bemærkningerne anføres det endvidere, at tanken om at tilbyde parrådgivning som middel til at bevare ægteskaber, hvori der er opstået konflikter, er umiddelbart rigtig, men at der også er visse problemer forbundet hermed. En parrådgivning, der foretages på et så fremkredet tidspunkt, at ægtefællerne har søgt separation eller skilsmisse, har således mindre udsigt til succes end en rådgivning, der tilbydes, inden konflikterne er blevet så dybe, at parterne har taget skridt til at opløse ægteskabet.

For at tilvejebringe et materiale, der kunne danne grundlag for en samlet vurdering af, hvorledes en frivillig rådgivningsordning ville virke i praksis, blev det således tilkendegivet, at justitsministeren ville nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle forberede en forsøgsordning i Københavns og Ringkjøbings Statsamt.

Om forsøgsordningen med rådgivning var det i bemærkningerne oplyst, at den skulle have karakter af et tilbud, og at henvisning til rådgivningen skulle foretages af statsamtet, når det skønnedes, at rådgivning kunne være af betydning for ægtefællerne. Rådgivningen skulle ske i et tværfagligt samarbejde, der omfattede statsamtets jurister, psykologer og socialrådgivere.

3. Forsøgsordningen med frivillig parrådgivning

Arbejdsgruppen, der blev nedsat i maj 1989, afsluttede sit arbejde i oktober 1992 med udarbejdelse af et notat om forsøgsordningen, der blev gennemført i Københavns og Ringkjøbings Statsamter i perioden fra den 1. marts 1990 til den 28. februar 1991. Notatet blev sendt til Folketingets Retsudvalg ved skrivelse af 23. november 1992 (Alm. del-bilag 182).

Forsøgsordningen blev gennemført på grundlag af Justitsministeriets cirkulære og vejledning af 1. februar 1990 om en forsøgsordning med parrådgivning.

3.1. Betingelserne for deltagelse i forsøgsordningen

Forsøgsordningen omfattede ægtefæller og – efter gennemførelse af loven om registreret partnerskab – registrerede partnere. Derimod var ugifte samboende ikke omfattet af forsøgsordningen, idet denne gruppe ikke er omfattet af reglerne i ægteskabsloven.

Ifølge det ovennævnte cirkulære om en forsøgsordning med parrådgivning kunne rådgivning ydes i forbindelse med en ægteskabssag, herunder en sag om fri proces til separation eller skilsmisse, samt i tilfælde hvor ægtefællernes konflikt var så dyb, at det måtte antages, at en sag om separation eller skilsmisse var en nærliggende mulighed. Rådgivningen blev således knyttet til ægteskabssager og tilfælde, der i det væsentlige kunne sidestilles hermed, hvorimod ordningen ikke omfattede rådgivning på et så tidligt tidspunkt, at ægtefællernes konflikt (endnu) ikke var så dyb, at de stod over for en ægteskabssag.

Selv om den sproglige formulering af ægteskabslovens § 43, stk. 2, kunne tale for, at der kun kunne gives rådgivning i tilfælde, hvor en ægteskabssag var